

Prof. dr hab. Wiesław St. Bar OFMConv
Katedra Prawa Kanonizacyjnego i Sakramentów Świętych
Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL

Opinia

w sprawie odnowienia doktoratu ks. prof. dra hab. Henryka Misztala

W odpowiedzi na prośbę Dziekana Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II Pana dra hab. prof. KUL Krzysztofa Wiaka (WP-0020-17, z dn. 21 listopada 2017 r.), „o przygotowanie opinii na temat dorobku naukowego, organizacyjnego i dydaktycznego Jubilata”, uprzejmie informuję, że popieram inicjatywę uroczystego odnowienia doktoratu ks. prof. dra hab. Henryka Misztala. Za takim stanowiskiem przemawiają fakty z życiorysu Jubilata – dorobek i jego błogosławione owoce.

Osoba Kandydata: edukacja, posługa kapłańska, stopnie naukowe uzyskane przed zatrudnieniem w KUL

Henryk Misztal, syn Jana i Marianny z d. Anasiewicz, urodził się 10 kwietnia 1936 r. we wsi Skubicha k. Lublina. W latach 1943-1950 uczył się w szkole podstawowej w Motyczu, a następnie w Gimnazjum

Biskupim i Liceum (później Niższym Seminarium Duchownym) w Lublinie. Wskutek polityki wyznaniowej w czasach stalinowskich, egzamin maturalny zdał jako eksternista przed państwową komisją w Korespondencyjnym LO im. Marii Arciszowej w Lublinie (1954 r.). Następnie wstąpił do WSD w Lublinie, odbywając studia filozoficzno-teologiczne w ramach Wydziału Teologii KUL (w latach 1954-1960). Po przyjęciu święceń kapłańskich z rąk ordynariusza i Wielkiego Kanclerza KUL bpa Piotra Kałwy – 18 kwietnia 1960 r. – był wikariuszem parafii pw. Najświętszej Maryi Panny w Tomaszowie Lubelskim, a rok później powrócił do Lublina, by podjąć katechezę młodzieży z Liceum Chemicznego przy kościele powiżytkowskim oraz studia magistersko-licencjackie z prawa kanonicznego, sfinalizowane w 1964 r. egzaminem licencjackim, po obronie pracy *Kościelna cenzura uprzednia księzek do Soboru Trydenckiego* (promotor: ks. prof. dr hab. Jan Nowicki).

Ks. Henryk Misztal od 1963 r. był notariuszem w Kurii Biskupiej w Lublinie. W 1967 r. odbył praktyczny kurs z zakresu prowadzenia archiwów kościelnych, zorganizowany przez Ośrodek Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych. Jednocześnie pracował nad rozprawą doktorską *Cenzura uprzednia pism i druków w Kościele Zachodnim. Studium historyczno-prawne*, pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Aleksego Petraniego. Publiczna obrona miała miejsce na Wydziale Prawa Kanonicznego KUL dnia 8 czerwca 1968 r.

Zatrudnienie w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim i awanse naukowe

Od dnia 1 października 1969 r. ks. dr Henryk Misztal podjął pracę na Wydziale Prawa Kanonicznego KUL, początkowo na stanowisku starszego asystenta, a następnie adiunkta w Międzywydziałowym Zakładzie Ustroju i Prawa PRL, kierowanym przez prof. dra hab. Wita Klonowieckiego. Po decyzji władz państwowych o likwidacji Zakładu, po uprzednim zwolnieniu, podjął pracę na stanowisku starszego

wykładowcy w nowej Katedrze Prawa Wyznaniowego, z dodatkowymi zajęciami na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej KUL.

Kolokwium habilitacyjne odbyło się 26 kwietnia 1979 r.; jego decyzje zostały zatwierdzone przez Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki dnia 24 lipca 1980 r. Podstawą postępowania była rozprawa „*Causae historicae*” w postępowaniu beatyfikacyjnym i kanonizacyjnym, wydana drukiem przez Redakcję Wydawnictw KUL w 1981 r. Stopień ten pozwolił na uzyskanie stanowiska docenta i objęcie kierownictwa Katedry Prawa Wyznaniowego (od jesieni 1980 r.); od 1984 r. był jednocześnie kuratorem Katedry Prawa Kanonizacyjnego.

Uchwałą Senatu Akademickiego KUL z dnia 22 kwietnia 1986 r., po przedstawieniu dorobku i opracowania *Biegli w postępowaniu beatyfikacyjnym i kanonizacyjnym*, otrzymał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego i także stanowisko w Katedrze Prawa Kanonizacyjnego. W tym samym roku – 5 listopada – uchwałą Senatu zatwierdził Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Dnia 2 maja 1992 r. Senat Akademicki KUL powołał ks. Henryka Misztala na stanowisko profesora zwyczajnego.

Wyniki prac badawczych i przynależność do organizacji naukowych

Dorobek pisarski ks. prof. dra hab. Henryka Misztala wyraża się w prawie 500 publikacjach, w tym w 42 książkach (najnowsza z listopada br.); podkreślić należy, że połowa z nich ukazała się już po osiągnięciu ustawowego wieku emerytalnego, co potwierdza talent twórczy i pracowitość ks. Profesora oraz utrzymywanie związku z katedrami, którymi kierował i wydawnictwem KUL. Wniósł znaczący wkład w rozwój polskiej kanonistyki, szczególnie prawa kanonizacyjnego, oraz nauk prawnych w zakresie prawa wyznaniowego.

Zainteresowania badawcze ks. prof. dra hab. Henryka Misztala dotyczą natury spraw kanonizacyjnych, procedury w tychże,

świeckich świętych i błogostawionych, promocji świętości kanonizowanej przez Jana Pawła II. Poza wskazanymi już opracowaniami, przedstawionymi do awansów zawodowych, w tej grupie na szczególne podkreślenie zasługuje dwukrotne wydanie monografii o znaczących walorach dydaktycznych pt. *Prawo kanonizacyjne według ustawodawstwa Jana Pawła II. Instytucje kanonizacyjnego prawa materialnego. Zarys historii procedury kanonizacyjnej. Postępowanie w diecezji i Kongregacji. Wzory pism i formularzy*, Lublin-Sandomierz 1997, ss. 623 (wyd.2 w wersji zmienionej i uzupełnionej: *Prawo kanonizacyjne. Instytucje prawa materialnego. Zarys historii, procedura*, Lublin 2003, ss. 703). Na szczególną uwagę zasługuje fakt tłumaczenia tego dzieła na język czeski (*Kanonizační právo podle zákonodárství Jana Pavla II, instituce máterialního kanonizačního práva, nástin dějin kanonizační procedury postup v diecézi a v kongregaci vzory písemností a formuláře*, Olomouc 2002, ss. 561) oraz język włoski (*Le cause di canonizzazione. Storia e procedura. Congregazione delle Cause dei Santi. Sussidi per lo Studio delle Cause dei Santi*, n. 8, Libreria Editrice Vaticana 2005, ss. 590). Walor dydaktyczny i praktyczny mają też komentarze do Instrukcji – *Sanc-torum Mater. Instrukcja Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych o prowadzeniu dochodzenia diecezjalnego lub eparchialnego w sprawach kanonizacyjnych. Komentarz*, Lublin 2008, ss. 156 (wyd. 2 w 2011 r.). Ich nowa wersja, z tłumaczeniem użytecznych źródeł kanonizacyjnego prawa procesowego, ukazała się w listopadzie 2017 r. (*Postępowanie kanonizacyjne w diecezji lub eparchii*, Lublin 2017, ss. 350; z L. Fiejdasz-Buczek).

Wreszcie, walor naukowy i formacyjny mają liczne publikacje związane z konkretnymi sprawami kanonizacyjnymi, sylwetkami świętych i błogostawionych, w tym *Mówią święci. Przesłania Jana Pawła II w polskich beatyfikacjach i kanonizacjach*, Lublin-Sandomierz 1999, ss. 232; *W Duchu i Prawdzie. Wybrane sylwetki Kościoła lubelskiego (1805 2005)*, red. H. Misztal, Lublin 2005, ss. 542, czy promująca

świętość kanonizowaną ludzi świeckich – *Doskonali w miłości. Świeccy święci i błogostawieni*, Lublin 1992, ss. 445.

W zakresie prawa wyznaniowego ks. prof. dr hab. Henryk Misztal zajmował się historią tej gałęzi prawa, problematyką wolności religijnej w państwowych systemach prawnych, prawami rodziców do wychowania zgodnego z ich przekonaniami oraz uniwersytetów katolickich. Podkreślić należy, że jako jeden z pierwszych, po upadku komunizmu, dostarczył na rynek wydawniczy i dla celów dydaktycznych znaczące publikacje z tego zakresu, wypełniając laguny zagadnień pomijanych przez reżimowego eksperta Michała Pietrzaka. W 1996 r. ukazało się *Polskie prawo wyznaniowe, t. I: Zagadnienia wstępne. Rys historyczny*, Lublin 1996, ss. 374. Kontynuacją były opracowanie zbiorowe pod redakcją Jubilata pt. *Prawo wyznaniowe III Rzeczypospolitej*, Lublin-Sandomierz 1999, ss. 280 oraz *Prawo wyznaniowe, stan prawny na 1 lutego 2000*, Lublin 2000, ss. 512.

Warto dodać, że *Prawo wyznaniowe*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2013, ss. 330, napisane wraz ze swoimi uczniami – ks. prof. Arturem Mezglewskim i ks. dr hab., prof. KUL Piotrem Staniszem – stanowi obecnie najbardziej rozpowszechniony na polskich uczelniach podręcznik z tej gałęzi prawa, co ostatnio potwierdził finał konkursu na Uniwersytecie Opolskim (I i III miejsce zdobyli reprezentanci KUL).

Ks. prof. dr hab. Henryk Misztal jest członkiem organizacji naukowych międzynarodowych i krajowych: *Consociatio Internationalis Studio Iuris Canonici Promovendo*, Towarzystwa Naukowego KUL, Towarzystwa Przyjaciół KUL, Stowarzyszenia Kanonistów Polskich, Stowarzyszenia Absolwentów Wydziału Prawa KUL, Sekcji Prawniczej Oddziału PAN w Lublinie, Lubelskiego Towarzystwa Naukowego oraz Polskiego Towarzystwa Prawa Wyznaniowego. Należy do Rady Naukowej periodyka „Soter” (*Ephemerides Sacrarum Disciplinarum Theologicae Facultatis in Universitate Vytauti Magni in Kaunas*), „Roczników Nauk Prawnych” „Studiów Prawniczych KUL”, „Przeglądu Prawa

Wyznaniowego” oraz *Dizionario generale di diritto canonico* – 6-tomowego komentarza do *Kodeksu Prawa Kanonicznego* wydawanego przez Uniwersytet w Nawarze.

Działalność organizacyjna

Ks. Profesor Henryk Misztal troszczył się o Wydział, biorąc odpowiedzialność za jego funkcjonowanie, nie tylko jako członek Rady Wydziału, ale również jako dziekan (1987-1989), prodziekan (1983-1987), dyrektor Instytutu Prawa Kanonicznego, kierownik katedr.

Był inicjatorem utworzenia i przez ponad 20 lat kuratorem Katedry Prawa Kanonicznego (1984-2004). Przez prawie 28 lat kierował Katedrą Prawa Wyznaniowego (1980-2007). Organizował międzynarodowe sympozja: z prawa kanonicznego – pięć, z prawa wyznaniowego – dwa.

Pełniąc najwyższe funkcje na Wydziale był członkiem Senatu KUL. Przewodniczył Senackiej Komisji Dyscyplinarnej dla Spraw Studentów; przez lata był członkiem kilku komisji senackich: Stypendialno-Młodzieżowej, Lokalowej, Wydawniczej, do Spraw Kontaktów Naukowych z Zagranicą, do Spraw Nauki, do Spraw Bibliotecznych oraz do Spraw Dyscyplinarnych Pracowników Naukowych.

Dydaktyka i troska o rozwój kadr

W pierwszym okresie zatrudnienia, poza wykładami z prawa wyznaniowego na Wydziale Prawa Kanonicznego ks. dr Henryk Misztal prowadził zajęcia z prawa: pracy i ubezpieczeń społecznych, rodzinnego i opiekuńczego, administracyjnego i postępowania administracyjnego oraz cywilnego na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej KUL.

Od 1980 r. do powyższych dołączyły wykłady z procesu kanonicznego oraz czasów i miejsc świętych. Niektóre z nich były realizowane w ramach Wydziału Teologii (kurs A – WSD), w tym na sekcji Katechetyki.

Poza wykładami, ćwiczeniami i seminariami w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, ks. Profesor wykładał w innych ośrodkach, w tym prawo wyznaniowe i prawo kanonizacyjne na Wydziale Teologicznym w Spiskiej Kapitulie (1997-1998), Wydziale Teologii w Welehradzie (1999-2000) oraz Wydziale Teologii Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie (2001-2005).

Ks. prof. dr hab. Henryk Misztal był opiekunem naukowym i promotorem dla 171 magistrantów.

Przed przejściem na emeryturę Katedrom Prawa Kanonizacyjnego i Wyznaniowego zapewnił kadry, w tym samodzielnych pracowników naukowych, dla których pozostaje Mistrzem; również dla wielu innych, w których formacji – nie tylko intelektualnej – uczestniczył. M.in. wypromował 32 doktorów, a w 44 przewodach wystąpił w charakterze recenzenta (od 2000 r. w 31); rolę taką pełnił też w postępowaniach habilitacyjnych – 17. Sporządził 22 recenzje i opinie w postępowaniach o nadanie tytułu naukowego bądź dla awansu na stanowisko profesora nadzwyczajnego.

Najważniejsze funkcje w Diecezji/Archidiecezji Lubelskiej

W czasie pracy na KUL kapłan Henryk Misztal wykonywał liczne zadania na rzecz Kościoła, w tym diecezji, a od 1992 archidiecezji lubelskiej, m.in.: korespondenta Biura Prasowego Episkopatu Polski (1976); sędziego Sądu Biskupiego w Lublinie (1970-1981); wizytatora diecezjalnego (1978-1982); wizytatora archiwów parafialnych (1978-2001); dyrektora Archiwum Archidiecezjalnego Lubelskiego (1976-2001) i członka Komisji do Spraw Personalnych. Prowadził siedem procesów polskich kandydatów na ołtarze zakończonych beatyfikacją; sprawował nadzór naukowy w wielu innych procesach kanonizacyjnych.

Nagrody i wyróżnienia

W Archidiecezji ks. Profesor jest kanonikiem gremialnym Kapituły Archikatedralnej Lubelskiej (od 1992); w 1996 r. został obdarzony godnością kapelana honorowego Ojca Świętego Jana Pawła II.

Ks. Profesor Jubilat był czterokrotnie nagradzany przez Rektora KUL: za pracę habilitacyjną (1981), za oryginalne i twórcze osiągnięcia naukowe oraz kształcenie kadr naukowych (1999), za wydanie pracy w języku włoskim *Le cause di canonizzazione. Storia e procedura*, *Libreria Editrice Vaticana* (2001) oraz Medalem za Zasługi dla KUL (2007).

Przez Prezydenta RP odznaczony został Kawalerskim Krzyżem Zasługi „Polonia Restituta” (2000), Złotym Medalem za długoletnią służbę (2009), przez ministra – Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2006).

Wniosek

Mając na uwadze m.in. powyższe dane, należy kontynuować podjęte starania o przeprowadzenie uroczystego odnowienia doktoratu wybitnego Absolwenta Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, później jego Profesora, pracującego w duchu służby Bogu i Ojczyźnie.

Pełny wykaz publikacji ks. prof. Henryka Misztala znajduje się na stronie: www.kul.pl/henryk-misztal,art_31886